

## **Posouzení bakalářské práce Denisy Coufalové „Žák s poruchou autistického spektra ve školní družině“**

Posudek vedoucí práce

Předložená bakalářská práce se dotýká velmi aktuálního tématu dítěte s poruchou autistického spektra, které je integrováno do běžné základní školy a školní družiny. Pracovníci školy, učitelé i vychovatelé, musí vytvářet pro takové děti vhodné prostředí, pracovat s jejich sociálními vztahy a nastudovat dostupnou literaturu, ale především přemýšlet o tom, jak svou práci zlepšit ku prospěchu všem aktérům.

Práce je tradičně rozdělena na dvě části. V první se autorka věnuje otázkám okolo PAS u dětí a jejím specifickým, postavením dítěte s PAS v kolektivu dětí, výhodám a rizikům integrace a speciálně zařazení dítěte s PAS ve školní družině z hlediska jejích funkcí a možnosti přizpůsobit provoz takovému dítěti a současně s potřebou ho propojit s ostatními dětmi.

Druhá část je věnovaná kazuistice Filipa - žáka s PAS - z hlediska jeho působení ve školní družině. Byla zvolena metody pozorování polořízeného – vlastně deník dítěte během 14 dnů, který podrobně sledoval chování dítěte v družině, zapojení do kolektivu dětí a komunikaci s dětmi a také spokojenost Filipa i ostatních dětí v kolektivu, volnost i řízenost aktivit a možnosti přizpůsobit je takovému dítěti a poskytnout mu možnost výběru aktivit a místa.

Autorka sice mluví o neřízeném pozorování, ale je spíše opravdu polostrukturované, což ostatně není velká výhrada, postup pozorování se mi líbí.

Záznamy z pozorování vedla autorka práce a je nutné ocenit zřetelnou snahu o objektivnost a nezávislost. Líbí se mi, že drží odstup i emoční, aniž by to současně znamenalo vyjádření jakéhokoliv nekritického postoje ke sledovanému dítěti.

Protokoly z pozorování jsou součástí práce. Záznamy vypadají stručné, ale jsou velmi výstižné a konkrétní. Také jsou mezi sebou porovnatelné, vhodné k dalšímu zpracování a analýze. Čtenář si velmi dobře dovede představit, co všechno se ten který den v družině dělo a jak se sledovaný žák v tomto kontextu projevil. Každý záznam je v dalším textu ještě doprovázen shrnutím.

Výsledky pozorování napříč časem jsou uvedeny pod třemi hlavními tématy: Filip a spolužáci, Filip a aktivity školní družiny (činnosti v družině), Filip a dodržování pravidel. Poslední téma se jevilo od počátku jako důležité nejen proto, že podle učitelů měl Filip problémy s dodržováním pravidel platnými pro všechny, ale že se pravidla stala důležitým tématem jeho školní socializace a integrace. A to nejen pro Filipa, ale i učitele a vychovatele, kteří museli vymezit pravidla i jinak než u ostatních dětí, poskytnou v jejich plnění dosti volnosti, ale současně i závaznosti a platnosti vzhledem ke kolektivu a fungování instituce.

Závěry jsou konfrontovány s dotazy a odpověďmi samotného Filipa. Doporučení potom velmi citlivě reagují na výsledky zkoumání, odpovídají si s odbornou literaturou. Cení si toho, že jsou směřovány nejen k Filipovi a práci s ním, ale i k ostatním dětem a fungování družiny jako celku.

Práce by si zasloužila alespoň malou diskusi s odbornou literaturou. Bakalářská práce odpovídá požadavkům na závěrečnou práci studia vychovatelství, líbí se mi, jak jí autorka uchopila a doporučuji jí k obhajobě.

Praha 26.8.2022

Ida Viktorová